

21.11.2017

ADVIES

van de Commissie interne markt en consumentenbescherming

aan de Commissie economische en monetaire zaken

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot toekenning van bevoegdheden aan de mededingingsautoriteiten van de lidstaten voor een doeltreffendere handhaving en ter waarborging van de goede werking van de interne markt
(COM(2017)0142 – C8-0119/2017 – 2017/0063(COD))

Rapporteur voor advies: Eva Maydell

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Naast de Europese Commissie spelen ook de nationale mededingingsautoriteiten (NMA's) een beslissende rol bij de handhaving van het EU-mededingingsrecht (artikelen 101 en 102 VWEU). Zo dragen zij in grote mate bij tot een goed functionerende, concurrerende en consumentgerichte interne markt. De rapporteur erkent dat deze functies van de NMA's slechts kunnen worden behouden en versterkt als de bij Verordening (EG) nr. 1/2003 gecreëerde handhavingsbevoegdheden worden ondersteund door de nodige instrumenten, middelen en procedures voor alle NMA's. Als alle NMA's over soortgelijke instrumenten en richtsnoeren beschikken, zal dat zorgen voor een meer uniforme, effectieve en consistente handhaving van de concurrentieregels in de hele EU. De rapporteur erkent derhalve dat het voorstel van de Commissie concrete voordelen kan bieden om concurrentievervalsing tegen te gaan en een belangrijke stap vormt om het potentieel van de interne EU-markt volledig tot ontwikkeling te laten komen.

De rapporteur wenst te benadrukken dat het feit dat sommige NMA's over onvoldoende financiële middelen beschikken, negatieve gevolgen kan hebben voor de prioritering van maatregelen en dus ook voor de handhavingscapaciteit van de NMA's in kwestie. Het is weliswaar niet haalbaar om voor alle lidstaten te bepalen wat als voldoende middelen voor de NMA's kan worden beschouwd, maar het voorstel kan worden versterkt door de NMA's meer budgettaire autonomie te geven bij de uitvoering van de toegewezen begroting. Dat zal de NMA's in staat stellen zaken te prioriteren en meerdere inspecties tegelijk uit te voeren, en zal hun meer onafhankelijkheid geven. De door de rapporteur voorgestelde amendementen houden dan ook meer budgettaire autonomie voor de NMA's in, met inachtneming van alle nationale begrotingsregels.

De rapporteur is van mening dat de onafhankelijkheid van de NMA's en bescherming tegen politieke en commerciële beïnvloeding van groot belang is, des te meer als zij extra instrumenten en middelen en, in sommige gevallen, nieuwe verantwoordelijkheden krijgen. Daarom zouden garanties tegen belangenconflicten en toezeggingen inzake transparante selectie- en ontslagprocedures vanwege de NMA's en hun bestuurders het voorliggende voorstel versterken. Dergelijke bepalingen kunnen nuttig zijn om aan bewustmaking te doen en het vertrouwen van het publiek in de NMA's te vergroten.

Wat betreft het niveau van de geldboeten die de NMA's opleggen, erkent de rapporteur dat bedrijven momenteel naar gelang van de lidstaat zeer uiteenlopende geldboeten kunnen krijgen voor vergelijkbare inbreuken. Deze situatie vormt een gevaar voor de uniforme handhaving van het mededingingsrecht. De rapporteur is verheugd dat in het voorstel wordt geprobeerd deze problemen aan te pakken en meent dat een gemeenschappelijke maximumboete de juiste stimulansen voor verbetering kan geven.

De rapporteur is voorts van mening dat de bevoegdheden van de NMA's om bewijzen te verzamelen, kunnen worden verbeterd door een aantal administratieve procedures te beperken en door hun onderzoeksbevoegdheden beter aan te passen aan de digitale realiteit van vandaag. Daarom stelt de rapporteur in dit verband een aantal toevoegingen aan het voorstel voor.

AMENDEMENTEN

De Commissie interne markt en consumentenbescherming verzoekt de ten principale bevoegde Commissie economische en monetaire zaken onderstaande amendementen in aanmerking te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn Overweging 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

(1) De artikelen 101 en 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) zijn voorschriften van openbare orde en moeten in de gehele Unie op doelmatige wijze worden toegepast om ervoor te zorgen dat de mededinging op de interne markt niet wordt vervalst. Doeltreffende handhaving van de artikelen 101 en 102 VWEU is noodzakelijk om in Europa opener en concurrerender markten te waarborgen, **waar ondernemingen meer** kunnen concurreren op basis van hun merites en **zonder door ondernemingen gecreëerde belemmeringen voor markttoegang, zodat zij** welvaart kunnen genereren en banen kunnen creëren. Dit beschermt consumenten tegen bedrijfspraktijken waarmee de prijzen van goederen en diensten kunstmatig hoog worden gehouden en verruimt hun keuze aan innovatieve goederen en diensten.

Amendement

(1) De artikelen 101 en 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) zijn voorschriften van openbare orde en moeten in de gehele Unie op doelmatige wijze worden toegepast om ervoor te zorgen dat de mededinging op de interne markt niet wordt vervalst. Doeltreffende handhaving van de artikelen 101 en 102 VWEU is noodzakelijk om in Europa opener en concurrerender markten te waarborgen, **zonder belemmeringen voor markttoegang, zodat ondernemingen** kunnen concurreren op basis van hun merites en welvaart kunnen genereren en banen kunnen creëren. Dit beschermt consumenten tegen bedrijfspraktijken waarmee de prijzen van goederen en diensten kunstmatig hoog worden gehouden en verruimt hun keuze aan innovatieve goederen en diensten.

Motivering

De rapporteur beoogt de tekst duidelijker en beknopter te maken.

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

(5) Door het nationale recht ontbreekt het vele NMA's aan de noodzakelijke

Amendement

(5) Door het nationale recht ontbreekt het vele NMA's aan de noodzakelijke

waarborgen voor hun onafhankelijkheid, alsmede de bevoegdheden voor de handhaving en voor de oplegging van geldboeten om **deze regels doeltreffend te kunnen handhaven. Dit ondermijnt hun vermogen om de artikelen 101 en 102 VWEU, en in voorkomend geval de bepalingen van nationaal mededingingsrecht parallel met de artikelen 101 en 102 VWEU, doeltreffend toe te passen.** Zo beschikken vele NMA's naar nationaal recht niet over doeltreffende instrumenten om bewijsmateriaal te vergaren over inbreuken op de artikelen 101 en 102 VWEU, of om ondernemingen die overtredingen begaan geldboeten op te leggen, of hebben zij niet de nodige middelen om de artikelen 101 en 102 VWEU doeltreffend toe te passen. Dit kan hen beletten op te treden of kan ertoe leiden dat hun handhavingsoptreden beperkt blijft. Wanneer de NMA's in vele gevallen over onvoldoende operationele instrumenten en waarborgen beschikken om de artikelen 101 en 102 VWEU doeltreffend toe te passen, betekent dit dat de procedures van ondernemingen die gebruikmaken van concurrentieverstorende praktijken, tot zeer verschillende resultaten kunnen leiden naargelang van de lidstaten waar zij actief zijn: het kan gebeuren dat ondernemingen helemaal niet geconfronteerd worden met handhaving op grond van de artikelen 101 of 102 VWEU, of met handhaving die ondoeltreffend is. Zo kunnen ondernemingen in sommige lidstaten eenvoudig via een herstructurering aan hun aansprakelijkheid voor geldboeten ontsnappen. Ongelijke handhaving van de artikelen 101 en 102 VWEU en van nationaal mededingingsrecht dat parallel met de artikelen 101 en 102 VWEU wordt toegepast, leidt tot gemiste kansen om in de hele Europese Unie belemmeringen voor markttoegang weg te nemen en opener en concurrerender markten te creëren, waar ondernemingen op basis van hun merites kunnen concurreren.

waarborgen voor hun onafhankelijkheid, alsmede de bevoegdheden voor de handhaving en voor de oplegging van geldboeten om de artikelen 101 en 102 VWEU en de bepalingen van nationaal mededingingsrecht **op doeltreffende wijze parallel** toe te passen. Zo beschikken vele NMA's naar nationaal recht niet over doeltreffende instrumenten om bewijsmateriaal te vergaren over inbreuken op de artikelen 101 en 102 VWEU, of om ondernemingen die overtredingen begaan geldboeten op te leggen, of hebben zij niet de nodige middelen om de artikelen 101 en 102 VWEU doeltreffend toe te passen. Dit kan hen beletten op te treden of kan ertoe leiden dat hun handhavingsoptreden beperkt blijft. Wanneer de NMA's in vele gevallen over onvoldoende operationele instrumenten en waarborgen beschikken om de artikelen 101 en 102 VWEU doeltreffend toe te passen, betekent dit dat de procedures van ondernemingen die gebruikmaken van concurrentieverstorende praktijken, tot zeer verschillende resultaten kunnen leiden naargelang van de lidstaten waar zij actief **zijn of gevestigd** zijn: het kan gebeuren dat ondernemingen helemaal niet geconfronteerd worden met handhaving op grond van de artikelen 101 of 102 VWEU, of met handhaving die ondoeltreffend is. Zo kunnen ondernemingen in sommige lidstaten eenvoudig via een herstructurering aan hun aansprakelijkheid voor geldboeten ontsnappen. Ongelijke handhaving van de artikelen 101 en 102 VWEU en van nationaal mededingingsrecht dat parallel met de artikelen 101 en 102 VWEU wordt toegepast, leidt tot gemiste kansen om in de hele Europese Unie belemmeringen voor markttoegang weg te nemen en opener en concurrerender markten te creëren, waar ondernemingen op basis van hun merites kunnen concurreren. Ondernemingen en consumenten ondervinden met name nadeel in de lidstaten waar de NMA's minder goed voor doeltreffende handhaving zijn uitgerust.

Ondernemingen en consumenten ondervinden met name nadeel in de lidstaten waar de NMA's minder goed voor doeltreffende handhaving zijn uitgerust. Ondernemingen kunnen niet concurreren op basis van hun merites wanneer er vrijhavens voor concurrentieverstorende praktijken bestaan, bijvoorbeeld omdat er van de concurrentieverstorende praktijken geen bewijs kan worden vergaard of omdat de ondernemingen kunnen ontsnappen aan de aansprakelijkheid voor geldboeten. Daardoor worden zij ontmoedigd om dergelijke markten te betreden en hun recht uit te oefenen zich daar te vestigen en goederen of diensten te leveren. Consumenten in lidstaten waar er minder handhaving is, missen de voordelen van doeltreffende handhaving van de mededingingsregels. Ongelijke handhaving over heel Europa van de artikelen 101 en 102 VWEU en van bepalingen van nationaal mededingingsrecht die parallel met de artikelen 101 en 102 VWEU worden toegepast, verstoort dus de mededinging op de interne markt en ondermijnt de goede werking ervan.

Ondernemingen kunnen niet concurreren op basis van hun merites wanneer er vrijhavens voor concurrentieverstorende praktijken bestaan, bijvoorbeeld omdat er van de concurrentieverstorende praktijken geen bewijs kan worden vergaard of omdat de ondernemingen kunnen ontsnappen aan de aansprakelijkheid voor geldboeten. Daardoor worden zij ontmoedigd om dergelijke markten te betreden en hun recht uit te oefenen zich daar te vestigen en goederen of diensten te leveren. Consumenten in lidstaten waar er minder handhaving is, missen de voordelen van doeltreffende handhaving van de mededingingsregels. Ongelijke handhaving over heel Europa van de artikelen 101 en 102 VWEU en van bepalingen van nationaal mededingingsrecht die parallel met de artikelen 101 en 102 VWEU worden toegepast, verstoort dus de mededinging op de interne markt en ondermijnt de goede werking ervan.

Motivering

De rapporteur beoogt de tekst duidelijker en beknopter te maken. Ondernemingen kunnen in meer dan één EU-lidstaat actief zijn, maar de verschillende uitkomst van de procedure kan ook afhangen van hun plaats van vestiging en dus van de desbetreffende NMA die de zaak behandelt.

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

(6) De lacunes en beperkingen bij de instrumenten en waarborgen van de NMA's ondermijnen tevens het systeem van parallelle bevoegdheden voor de handhaving van de artikelen 101 en 102 VWEU, dat ontworpen is om als een

Amendement

(6) De lacunes en beperkingen bij de instrumenten en waarborgen van de NMA's ondermijnen tevens het systeem van parallelle bevoegdheden voor de handhaving van de artikelen 101 en 102 VWEU, dat ontworpen is om als een

coherent geheel te functioneren op basis van een nauwe samenwerking met het European Competition Network. Voor de werking van het systeem moeten autoriteiten op elkaar kunnen rekenen om **voor** elkaars **rekening** onderzoeksmaatregelen uit te voeren. Maar dit functioneert niet goed wanneer er nog steeds NMA's zijn die geen passende onderzoeksinstrumenten hebben. Op andere cruciale vlakken zijn de NMA's evenmin in staat wederzijdse bijstand te verlenen. Zo kunnen ondernemingen met grensoverschrijdende activiteiten in de meeste lidstaten aan geldboeten ontsnappen doordat zij juridisch niet aanwezig zijn op het grondgebied van een aantal lidstaten waar zij actief zijn. Daardoor verminderen de stimulansen om de artikelen 101 en 102 VWEU na te leven. De ondoeltreffende handhaving die daarvan het gevolg is, verstoort de mededinging voor ondernemingen die de regels naleven en ondermijnt het vertrouwen van de consument in de interne markt, met name in de digitale omgeving.

coherent geheel te functioneren op basis van een nauwe samenwerking met het European Competition Network. Voor de werking van het systeem moeten autoriteiten op elkaar kunnen rekenen om **op** elkaars **verzoek** onderzoeksmaatregelen uit te voeren. Maar dit functioneert niet goed wanneer er nog steeds NMA's zijn die geen passende onderzoeksinstrumenten hebben. Op andere cruciale vlakken zijn de NMA's evenmin in staat wederzijdse bijstand te verlenen. Zo kunnen ondernemingen met grensoverschrijdende activiteiten in de meeste lidstaten aan geldboeten ontsnappen doordat zij juridisch niet aanwezig zijn op het grondgebied van een aantal lidstaten waar zij actief zijn. Daardoor verminderen de stimulansen om de artikelen 101 en 102 VWEU na te leven. De ondoeltreffende handhaving die daarvan het gevolg is, verstoort de mededinging voor ondernemingen die de regels naleven en ondermijnt het vertrouwen van de consument in de interne markt, met name in de digitale omgeving.

Motivering

De rapporteur beoogt de tekst beter te laten aansluiten bij de definities: "verzoekende autoriteit" en "aangezochte autoriteit". Een NMA van een lidstaat kan onderzoek verrichten op verzoek van een NMA van een andere lidstaat.

Amendement 4

Voorstel voor een richtlijn **Overweging 9**

Door de Commissie voorgestelde tekst

(9) Door te voorzien in minimale waarborgen om ervoor te zorgen dat de NMA's de artikelen 101 en 102 VWEU **doeltreffend** toepassen, wordt geen afbreuk gedaan aan de mogelijkheid voor de lidstaten om uitgebreidere waarborgen te behouden of in te voeren met betrekking tot de onafhankelijkheid en de middelen

Amendement

(9) Door te voorzien in minimale waarborgen om ervoor te zorgen dat de NMA's de artikelen 101 en 102 VWEU **op uniforme en doeltreffende wijze** toepassen, wordt geen afbreuk gedaan aan de mogelijkheid voor de lidstaten om uitgebreidere waarborgen te behouden of in te voeren met betrekking tot de

van de NMA's, alsmede om in nadere bepalingen te voorzien inzake de bevoegdheden van die autoriteiten voor de handhaving en voor de oplegging van geldboeten. De lidstaten kunnen de NMA's met name aanvullende bevoegdheden toekennen die verder gaan dan de kernbevoegdheden waarin deze richtlijn voorziet, om de doeltreffendheid ervan te verhogen.

Amendement 5

Voorstel voor een richtlijn Overweging 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

(10) Omgekeerd zijn nadere bepalingen vereist wat betreft de voorwaarden voor de toekenning van clementie voor **geheime** kartels. Ondernemingen zullen enkel open kaart spelen wat betreft kartels waaraan zij hebben deelgenomen wanneer zij voldoende rechtszekerheid hebben over de vraag of zij immuniteit tegen geldboeten zullen genieten. De opvallende verschillen tussen de clementieregelingen die in de lidstaten van toepassing zijn, leiden tot rechtsonzekerheid bij mogelijke clementieverzoekers, waardoor zij mogelijk minder gestimuleerd worden om clementie aan te vragen. Indien lidstaten voor clementie in de zin van deze richtlijn regels kunnen implementeren of toepassen die minder streng of juist strenger zijn, dan gaat dat niet alleen in tegen de doelstelling om stimulansen voor verzoekers te behouden met het oog op een zo doeltreffende mogelijke handhaving van de mededinging in de Unie, maar dat zou tevens het risico inhouden dat het gelijke speelveld voor ondernemingen die actief zijn op de interne markt in het gedrang komt. Dit belet lidstaten niet clementieregelingen toe te passen die niet allen van toepassing zijn op **geheime** kartels, maar ook op andere inbreuken op

onafhankelijkheid en de middelen van de NMA's, alsmede om in nadere bepalingen te voorzien inzake de bevoegdheden van die autoriteiten voor de handhaving en voor de oplegging van geldboeten. De lidstaten kunnen de NMA's met name aanvullende bevoegdheden toekennen die verder gaan dan de kernbevoegdheden waarin deze richtlijn voorziet, om de doeltreffendheid ervan te verhogen.

Amendement

(10) Omgekeerd zijn nadere bepalingen vereist wat betreft de voorwaarden voor de toekenning van clementie voor **het onthullen van** kartels. Ondernemingen zullen enkel open kaart spelen wat betreft kartels waaraan zij hebben deelgenomen wanneer zij voldoende rechtszekerheid hebben over de vraag of zij immuniteit tegen geldboeten zullen genieten. De opvallende verschillen tussen de clementieregelingen die in de lidstaten van toepassing zijn, leiden tot rechtsonzekerheid bij mogelijke clementieverzoekers, waardoor zij mogelijk minder gestimuleerd worden om clementie aan te vragen. Indien lidstaten voor clementie in de zin van deze richtlijn regels kunnen implementeren of toepassen die minder streng of juist strenger zijn, dan gaat dat niet alleen in tegen de doelstelling om stimulansen voor verzoekers te behouden met het oog op een zo doeltreffende mogelijke handhaving van de mededinging in de Unie, maar dat zou tevens het risico inhouden dat het gelijke speelveld voor ondernemingen die actief zijn op de interne markt in het gedrang komt. Dit belet lidstaten niet clementieregelingen toe te passen die niet allen van toepassing zijn op kartels, maar

de artikelen 101 en 102 VWEU en gelijkwaardige nationale bepalingen.

ook op andere inbreuken op de artikelen 101 en 102 VWEU en gelijkwaardige nationale bepalingen.

Motivering

In de praktijk wordt clementie verleend aan de eerste deelnemer aan het kartel die informatie over het kartel onthult, niet aan het hele kartel. Kartels zijn per definitie geheim. "Geheim kartel" is overal in de tekst een pleonasme. Schrapping van "geheim" brengt de tekst in overeenstemming met de terminologie in Richtlijn 2014/104/EU. Zie verder, AM 10.

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

(14) De onafhankelijkheid van NMA's moet worden versterkt om ervoor te zorgen dat de artikelen 101 en 102 VWEU doeltreffend en uniform worden toegepast. Hiertoe moeten uitdrukkelijke bepalingen worden opgenomen in de nationale wetgeving om ervoor te zorgen dat NMA's, bij de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU, beschermd zijn tegen externe interventie of politieke druk die hun onafhankelijke oordeel over de hun voorgelegde vraagstukken in gevaar zouden kunnen brengen. Daarom moeten vooraf regels worden vastgesteld met betrekking tot de redenen voor ontslag van de leden van het besluitvormingsorgaan van de NMA's om ervoor te zorgen dat er volstrekt geen twijfels kunnen zijn over de onpartijdigheid en de ongevoeligheid voor externe factoren van dat orgaan.

Amendement

(14) De onafhankelijkheid van NMA's moet worden versterkt om ervoor te zorgen dat de artikelen 101 en 102 VWEU doeltreffend en uniform worden toegepast. Hiertoe moeten uitdrukkelijke bepalingen worden opgenomen in de nationale wetgeving om ervoor te zorgen dat NMA's, bij de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU, beschermd zijn tegen externe interventie of politieke druk die hun onafhankelijke oordeel over de hun voorgelegde vraagstukken in gevaar zouden kunnen brengen. Daarom moeten vooraf ***duidelijke en transparante*** regels ***en procedures*** worden vastgesteld met betrekking tot ***de benoeming en*** de redenen voor ontslag van de leden van het besluitvormingsorgaan van de NMA's om ervoor te zorgen dat er volstrekt geen twijfels kunnen zijn over de onpartijdigheid en de ongevoeligheid voor externe factoren van dat orgaan.

Motivering

De rapporteur is van mening dat het voorstel sommige NMA's meer bevoegdheden zal geven en dat het personeel van de NMA's daarom tegelijk over meer onafhankelijkheid en deskundigheid moet beschikken. Op verdiensten gebaseerde en transparante benoemingen en objectieve ontslagen zullen waarschijnlijk de besluitvorming onafhankelijker maken en het publiek meer vertrouwen geven in de NMA's.

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

(15) Om de onafhankelijkheid van de NMA's te waarborgen, moeten het personeel ervan **en** de leden van het besluitvormingsorgaan integer optreden en zich onthouden van elk optreden dat niet verenigbaar is met de uitoefening van hun taken. Om te voorkomen dat de onafhankelijke beoordeling door personeel **of** leden van het besluitvormingsorgaan in het gedrang komt, moeten zij zich tijdens hun dienst en tijdens hun ambtstermijn, en gedurende een redelijke termijn daarna, onthouden van **onverenigbare** al dan niet bezoldigde activiteiten. Dit betekent dat zij tijdens hun dienst en tijdens hun ambtstermijn geen belangen hebben in ondernemingen of organisaties die te maken hebben met een NMA, waardoor hun onafhankelijkheid in het gedrang kan komen. Het personeel **en** de leden van het besluitvormingsorgaan moeten aangifte doen van belangen of activa die bij de uitoefening van hun taken aanleiding zouden kunnen geven tot een belangenconflict. Zij moeten het besluitvormingsorgaan, de andere leden daarvan of, in het geval van NMA's waar de besluitvormingsbevoegdheid bij één persoon berust, het tot aanstelling bevoegde gezag ervan in kennis stellen wanneer zij bij de uitvoering van hun taken moeten beslissen over aangelegenheden waarin zij belang hebben en die hun onpartijdigheid in het gedrang zouden kunnen brengen.

Amendement

(15) Om de onafhankelijkheid van de NMA's te waarborgen, moeten het personeel ervan, de leden van het besluitvormingsorgaan **en het management** integer optreden en zich onthouden van elk optreden dat niet verenigbaar is met de uitoefening van hun taken. Om te voorkomen dat de onafhankelijke beoordeling door personeel, leden van het besluitvormingsorgaan **en het management van de NMA's** in het gedrang komt, moeten zij zich tijdens hun dienst en tijdens hun ambtstermijn, en gedurende een redelijke termijn daarna, onthouden van al dan niet bezoldigde activiteiten **die aanleiding zouden kunnen geven tot een belangenconflict of anderszins onverenigbaar zouden kunnen zijn**. Dit betekent dat zij tijdens hun dienst en tijdens hun ambtstermijn geen belangen hebben in ondernemingen of organisaties die te maken hebben met een NMA, waardoor hun onafhankelijkheid in het gedrang kan komen. Het personeel, de leden van het besluitvormingsorgaan **en het management van de NMA's** moeten aangifte doen van belangen of activa die bij de uitoefening van hun taken aanleiding zouden kunnen geven tot een belangenconflict. **Daartoe moeten het personeel, de leden van het besluitvormingsorgaan en het management van de NMA's jaarlijks een verbintenisverklaring en een belangenverklaring afleggen, waarin zij directe of indirecte belangen vermelden die kunnen worden geacht afbreuk te doen aan hun onafhankelijkheid en die van invloed kunnen zijn op hun functioneren**. Zij moeten het

besluitvormingsorgaan, de andere leden daarvan of, in het geval van NMA's waar de besluitvormingsbevoegdheid bij één persoon berust, het tot aanstelling bevoegde gezag ervan in kennis stellen wanneer zij bij de uitvoering van hun taken moeten beslissen over aangelegenheden waarin zij belang hebben en die hun onpartijdigheid in het gedrang zouden kunnen brengen.

Amendement 8

Voorstel voor een richtlijn Overweging 18 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(18 bis) NMA's zullen onafhankelijker worden als zij de hun toegewezen begrotingsmiddelen op onafhankelijke wijze kunnen beheren. Deze vrijheid ten aanzien van het beheer van de toegewezen begrotingsmiddelen moet worden uitgeoefend in het kader van de nationale begrotingsregels en -procedures.

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn Overweging 21

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(21) De onderzoeksbevoegdheden van nationale administratieve mededingingsautoriteiten moeten afdoende zijn om opgewassen te zijn tegen de uitdagen die de digitale omgeving meebrengt. Zij moeten de nationale mededingingsautoriteiten in staat stellen om alle informatie in elektronische vorm te verkrijgen, met inbegrip van forensische gegevens, die verband houden met de onderzochte onderneming of ondernemersvereniging, ongeacht het

(21) De onderzoeksbevoegdheden van nationale administratieve mededingingsautoriteiten moeten afdoende zijn om opgewassen te zijn tegen de uitdagen die de digitale omgeving meebrengt. Zij moeten de nationale mededingingsautoriteiten in staat stellen om alle informatie in elektronische vorm te verkrijgen, met inbegrip van forensische gegevens, die verband houden met de onderzochte onderneming of ondernemersvereniging, ongeacht het

medium waarop deze zijn opgeslagen, zoals laptops, mobiele telefoons *en* andere mobiele apparatuur.

medium waarop deze zijn opgeslagen, zoals laptops, mobiele telefoons, andere mobiele apparatuur *en cloudopslag*.

Amendement 10

Voorstel voor een richtlijn Artikel 2 – alinea 1 – punt 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

(9) **geheim kartel: overeenkomsten** *en/of* onderling afgestemde feitelijke **gedragingen** tussen twee of meer concurrenten met als doel hun **concurrerend handelen** op de markt te coördineren *en/of* de relevante mededingingsparameters te beïnvloeden via praktijken zoals het afspreken van aan- of verkoopprijzen of andere contractuele voorwaarden, de toewijzing van productie- of verkoopquota, de verdeling van markten (met inbegrip van offertevervalsing), het beperken van importen of exporten, *en/of* **concurrentieverstorende** maatregelen tegen andere concurrenten **die niet geheel of gedeeltelijk gekend zijn, tenzij door de deelnemers**;

(De wijziging van de gedefinieerde term dient in de hele tekst te worden doorgevoerd.)

Amendement 11

Voorstel voor een richtlijn Artikel 3 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De uitoefening door nationale mededingingsautoriteiten van de bevoegdheden waarnaar in deze richtlijn wordt verwezen, is gekoppeld aan passende waarborgen, waaronder de eerbiediging van het recht van de verdediging van ondernemingen en het recht op een doeltreffende voorziening in

Amendement

(9) **kartel: een overeenkomst** of onderling afgestemde feitelijke **gedraging** tussen twee of meer concurrenten met als doel hun **concurrentiegedrag** op de markt te coördineren of de relevante mededingingsparameters te beïnvloeden via praktijken zoals **onder meer, doch niet uitsluitend**, het afspreken **of coördineren** van aan- of verkoopprijzen of andere contractuele voorwaarden, **onder meer met betrekking tot intellectuele-eigendomsrechten**, de toewijzing van productie- of verkoopquota, de verdeling van markten **en klanten**, met inbegrip van offertevervalsing, het beperken van importen of exporten of **mededingingsverstorende** maatregelen tegen andere concurrenten;

Amendement

De uitoefening door nationale mededingingsautoriteiten van de bevoegdheden waarnaar in deze richtlijn wordt verwezen, is gekoppeld aan passende waarborgen, waaronder de eerbiediging van het recht van de verdediging van ondernemingen, **het recht op goed bestuur, het recht op een eerlijk**

rechte, in overeenstemming met de algemene beginselen van het Unierecht en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

proces en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, in overeenstemming met de algemene beginselen van het Unierecht en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Amendement 12

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 2 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) het personeel en de leden van het besluitvormingsorgaan van nationale administratieve mededingingsautoriteiten voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU hun taken kunnen uitvoeren en hun bevoegdheden kunnen uitoefenen zonder politieke of andere externe inmenging;

Amendement

a) **de directeur**, het personeel en de leden van het besluitvormingsorgaan van nationale administratieve mededingingsautoriteiten voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU hun taken kunnen uitvoeren en hun bevoegdheden kunnen uitoefenen zonder politieke of andere externe inmenging;

Amendement 13

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 2 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

b) het personeel en de leden van het besluitvormingsorgaan van nationale administratieve mededingingsautoriteiten bij de uitvoering van hun taken en de uitoefening van hun bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU geen instructies van overheidsinstanties of andere publieke of private entiteiten vragen of aanvaarden;

Amendement

b) **de directeur**, het personeel en de leden van het besluitvormingsorgaan van nationale administratieve mededingingsautoriteiten bij de uitvoering van hun taken en de uitoefening van hun bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU geen instructies van overheidsinstanties of andere publieke of private entiteiten vragen of aanvaarden;

Amendement 14

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 2 – letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst

c) het personeel **en** de leden van het besluitvormingsorgaan van nationale administratieve mededingingsautoriteiten zich onthouden van elk optreden dat niet verenigbaar is met de uitvoering van hun taken en de uitoefening van hun bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU;

Amendement

c) **de directeur**, het personeel, de leden van het besluitvormingsorgaan **en het management** van nationale administratieve mededingingsautoriteiten zich onthouden van elk optreden dat niet verenigbaar is met de uitvoering van hun taken en de uitoefening van hun bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU. **Die verplichting houdt met name in dat zij tijdens hun dienst en tijdens hun ambtstermijn geen belang hebben in ondernemingen of organisaties die te maken hebben met een nationale administratieve mededingingsautoriteit in die mate dat dit belang hun onafhankelijkheid in het gedrang kan brengen;**

Motivering

De rapporteur beoogt de onpartijdigheid van het personeel en de leden van de NMA te versterken.

Amendement 15

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 4 – lid 2 – letter c bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

c bis) het personeel, de leden van het besluitvormingsorgaan en het management van de nationale administratieve mededingingsautoriteiten doen aangifte van belangen of activa die bij de uitoefening van hun taken aanleiding zouden kunnen geven tot een belangenconflict. Daartoe leggen het personeel, de leden van het besluitvormingsorgaan en het management van de nationale administratieve mededingingsautoriteiten jaarlijks een verbintenisverklaring en een belangenverklaring af, waarin zij directe

of indirecte belangen vermelden die kunnen worden geacht afbreuk te doen aan hun onafhankelijkheid en die van invloed kunnen zijn op hun functioneren;

Motivering

De rapporteur beoogt de NMA's onafhankelijker te maken van politieke of commerciële beïnvloeding. Soortgelijke bepalingen bestaan al in sectorspecifieke regelgeving, bijvoorbeeld voor toezichthoudende instanties in de spoorwegsector (Richtlijn 2012/34/EU, artikel 55).

Amendement 16

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 2 – letter d

Door de Commissie voorgestelde tekst

d) **het personeel** en de leden van het besluitvormingsorgaan van nationale administratieve mededingingsautoriteiten enkel kunnen worden ontslagen wanneer zij niet langer voldoen aan de voorwaarden voor de uitvoering van hun taken of **zich** volgens het nationale recht schuldig **gemaakt hebben** aan ernstig wangedrag. De redenen voor ontslag moeten vooraf in nationaal recht zijn vastgesteld. Zij mogen niet worden ontslagen om redenen die verband houden met de behoorlijke uitvoering van hun taken en uitoefening van hun in artikel 5, lid 2, bepaalde bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU;

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 2 – letter e bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

d) **de directeur** en de leden van het besluitvormingsorgaan van nationale administratieve mededingingsautoriteiten enkel kunnen worden ontslagen wanneer zij niet langer voldoen aan de voorwaarden voor de uitvoering van hun taken of volgens het nationale recht schuldig **zijn bevonden** aan ernstig wangedrag. De redenen voor ontslag moeten vooraf in nationaal recht zijn vastgesteld. Zij mogen niet worden ontslagen om redenen die verband houden met de behoorlijke uitvoering van hun taken en uitoefening van hun in artikel 5, lid 2, **van deze richtlijn** bepaalde bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU;

e bis) De leden van het besluitvormend orgaan van de nationale administratieve mededingingsautoriteiten worden

geselecteerd en benoemd op grond van vooraf vastgestelde, duidelijke en transparante regels en procedures.

Motivering

De rapporteur beoogt de NMA's onafhankelijker te maken van politieke of commerciële beïnvloeding. Soortgelijke bepalingen bestaan al in sectorspecifieke regelgeving, bijvoorbeeld voor toezichthoudende instanties in de spoorwegsector (Richtlijn 2012/34/EU, artikel 55).

Amendement 18

Voorstel voor een richtlijn Artikel 5 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zien erop toe dat de nationale mededingingsautoriteiten de personele, financiële en technische middelen hebben die nodig zijn voor de doeltreffende uitvoering van hun taken en uitoefening van hun bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU als bepaald in lid 2.

Amendement

1. De lidstaten zien erop toe dat de nationale mededingingsautoriteiten de personele, financiële en technische middelen hebben die nodig zijn voor de doeltreffende **en onafhankelijke** uitvoering van hun taken en uitoefening van hun bevoegdheden voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU als bepaald in lid 2.

Amendement 19

Voorstel voor een richtlijn Artikel 5 – lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. De lidstaten zien erop toe dat de nationale mededingingsautoriteiten aparte begrotingstoewijzingen hebben en dat zij, met inachtneming van de nationale begrotingsregels, de hun toegewezen begroting onafhankelijk kunnen beheren, zodat zij kunnen besluiten welke prioriteiten zij willen stellen voor het onderzoeken van specifieke gevallen.

Motivering

Als de NMA's het recht krijgen om hun financiële middelen zelf tussen verschillende zaken te verdelen, zullen ze flexibel en onafhankelijk kunnen kiezen welke zaken meer aandacht verdienen. Voor sommige NMA's kan dit een aanzienlijke verbetering zijn wat betreft hun onafhankelijkheid.

Amendement 20

Voorstel voor een richtlijn Artikel 6 – lid 1 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

b) de boeken en alle andere bescheiden in verband met het bedrijf te controleren, ongeacht het medium waarop deze zijn opgeslagen, met inbegrip van het recht op toegang tot informatie die toegankelijk is voor de geïnspecteerde entiteit;

Amendement

b) de boeken en alle andere bescheiden in verband met het bedrijf te controleren, ongeacht het medium waarop deze zijn opgeslagen, **zoals laptops, mobiele apparatuur en cloudopslag**, met inbegrip van het recht op toegang tot informatie die toegankelijk is voor de geïnspecteerde entiteit;

Motivering

De rapporteur beoogt het voorstel aan te passen aan het digitale tijdperk en de NMA's in staat te stellen betere toegang te krijgen tot relevante media. Informatie over kartels staat zelden op papier, maar is veeleer in elektronische correspondentie te vinden.

Amendement 21

Voorstel voor een richtlijn Artikel 8 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zien erop toe dat nationale administratieve mededingingsautoriteiten **bij besluit** binnen een bepaald tijdsbestek van ondernemingen en ondernemersverenigingen alle informatie kunnen verlangen die noodzakelijk is voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU. Deze verplichting is van toepassing op informatie die toegankelijk is voor de onderneming en de ondernemersvereniging.

Amendement

De lidstaten zien erop toe dat nationale administratieve mededingingsautoriteiten binnen een bepaald tijdsbestek van ondernemingen en ondernemersverenigingen alle informatie kunnen verlangen die noodzakelijk is voor de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU. Deze verplichting is van toepassing op informatie die toegankelijk is voor de onderneming en de ondernemersvereniging.

Motivering

De rapporteur beoogt het voor de NMA's makkelijker te maken om informatie te verzoeken, hun meer flexibiliteit te bieden en de procedures te bespoedigen.

Amendement 22

Voorstel voor een richtlijn Artikel 12 – lid 2 – letter d

Door de Commissie voorgestelde tekst

d) zij onjuiste, onvolledige of misleidende informatie verstrekken als antwoord op een verzoek **bij besluit** als bedoeld in artikel 8 of geen informatie verstrekken binnen de gestelde termijn;

Amendement

d) zij onjuiste, onvolledige of misleidende informatie verstrekken als antwoord op een verzoek als bedoeld in artikel 8 of geen informatie verstrekken binnen de gestelde termijn;

Motivering

De rapporteur beoogt het voor de NMA's makkelijker te maken om informatie te verzoeken, hun meer flexibiliteit te bieden en de procedures te bespoedigen.

Amendement 23

Voorstel voor een richtlijn Artikel 14 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zien erop toe dat **het maximumbedrag van de geldboete welke** een nationale mededingingsautoriteit **kan opleggen** aan elke onderneming of ondernemersvereniging die deelneemt aan een inbreuk op de artikelen 101 of 102 VWEU, **niet wordt vastgesteld op een niveau dat lager is** dan 10 % van haar totale wereldwijde omzet in het boekjaar dat aan het besluit voorafgaat.

Amendement

1. De lidstaten zien erop toe dat een nationale mededingingsautoriteit aan elke onderneming of ondernemersvereniging die deelneemt aan een inbreuk op de artikelen 101 of 102 VWEU, **een maximale boete kan opleggen van niet minder** dan 10 % van haar totale wereldwijde omzet in het boekjaar dat aan het besluit voorafgaat.

Motivering

Bepalingen tot vaststelling van minimale maximumboetes zijn gebruikelijk in EU-wetgeving inzake justitie en binnenlandse zaken. Deze bewoording komt overeen met die van artikel 5 van het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding.

Amendement 24

Voorstel voor een richtlijn Artikel 14 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. Wanneer de inbreuk van een ondernemersvereniging betrekking heeft op de activiteiten van haar leden, bedraagt het maximumbedrag van de geldboete **ten minste** 10 % van de som van de totale wereldwijde omzet van elk lid dat actief is op de markt die de gevolgen van de inbreuk van de vereniging ondervindt. De financiële aansprakelijkheid van elke onderneming met betrekking tot de betaling van de geldboete bedraagt echter niet meer dan het overeenkomstig het eerste lid bepaalde maximumbedrag.

Amendement

2. Wanneer de inbreuk van een ondernemersvereniging betrekking heeft op de activiteiten van haar leden, bedraagt het maximumbedrag van de geldboete **niet minder dan** 10 % van de som van de totale wereldwijde omzet van elk lid dat actief is op de markt die de gevolgen van de inbreuk van de vereniging ondervindt. De financiële aansprakelijkheid van elke onderneming met betrekking tot de betaling van de geldboete bedraagt echter niet meer dan het overeenkomstig het eerste lid bepaalde maximumbedrag.

Motivering

Bepalingen tot vaststelling van minimale maximumboetes zijn gebruikelijk in EU-wetgeving inzake justitie en binnenlandse zaken. Deze bewoording komt overeen met die van artikel 5 van het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding.

Amendement 25

Voorstel voor een richtlijn Artikel 19 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zien erop toe dat verzoekers de mogelijkheid hebben een schriftelijk clementieverzoek in te dienen, en dat nationale mededingingsautoriteiten beschikken over systemen voor het aanvaarden van clementieverklaringen, hetzij mondeling, hetzij op een andere manier die geen aanleiding geeft tot de overlegging van documenten, informatie of andere materialen die de verzoeker bezit, bewaart of controleert.

Amendement

De lidstaten zien erop toe dat verzoekers de mogelijkheid hebben een schriftelijk clementieverzoek in te dienen, en dat nationale mededingingsautoriteiten beschikken over systemen voor het aanvaarden van clementieverklaringen, hetzij mondeling, hetzij op een andere manier die geen aanleiding geeft tot de overlegging van documenten, informatie of andere materialen die de verzoeker bezit, bewaart of controleert. **De lidstaten staan de nationale mededingingsautoriteiten toe volledige clementieverzoeken en beknopte**

verzoeken in een andere officiële taal van de Unie te accepteren naast de officiële taal of talen van de lidstaat van de nationale mededingingsautoriteit.

Motivering

De rapporteur beoogt ondernemingen een extra stimulans te geven om een clementieverzoek in te dienen door de kosten voor het vertalen van clementieverzoeken waar mogelijk te verlagen.

Amendement 26

Voorstel voor een richtlijn Artikel 21 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zien erop toe dat verzoekers die in verband met een beweerd **geheim** kartel bij de Commissie om clementie hebben verzocht, hetzij door een marker aan te vragen, hetzij door een volledig verzoek in te dienen, over hetzelfde kartel beknopte verzoeken kunnen indienen bij de nationale mededingingsautoriteiten die de verzoeker geschikt acht om de zaak in behandeling te nemen.

Amendement 27

Voorstel voor een richtlijn Artikel 22 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zien erop toe dat de huidige en de voormalige werknemers en directeuren van verzoekers om immuniteit tegen geldboeten van mededingingsautoriteiten worden beschermd tegen strafrechtelijke en administratieve sancties van overheidsinstanties en tegen sancties opgelegd in andere dan strafrechtelijke procedures wegens hun betrokkenheid bij het geheime kartel waarop het verzoek betrekking heeft, wanneer deze

Amendement

1. De lidstaten zien erop toe dat verzoekers die in verband met een beweerd kartel bij de Commissie om clementie hebben verzocht, hetzij door een marker aan te vragen, hetzij door een volledig verzoek in te dienen, over hetzelfde kartel beknopte verzoeken kunnen indienen bij de nationale mededingingsautoriteiten die de verzoeker geschikt acht om de zaak in behandeling te nemen.

Amendement

De lidstaten zien erop toe dat de huidige en de voormalige werknemers en directeuren van verzoekers om immuniteit tegen geldboeten van mededingingsautoriteiten worden beschermd tegen strafrechtelijke en administratieve sancties van overheidsinstanties en tegen sancties opgelegd in andere dan strafrechtelijke procedures wegens hun betrokkenheid bij het geheime kartel waarop het verzoek betrekking heeft, wanneer deze

werknemers en directeuren actief met de betrokken mededingingsautoriteiten samenwerken en het immunitetsverzoek dateert van *voor* de *aanvang* van de strafrechtelijke procedure.

werknemers en directeuren actief met de betrokken mededingingsautoriteiten samenwerken en het immunitetsverzoek dateert van *vóór het moment waarop de werknemers en directeuren door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten in kennis zijn gesteld* van de strafrechtelijke procedure.

Motivering

Als de clementiebepaling in de richtlijn te ruim is, zou dat het afschrikkingseffect van sancties kunnen wegnemen.

Amendement 28

Voorstel voor een richtlijn Artikel 25 – lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. De aangezochte autoriteit *is niet verplicht* besluiten op grond van het eerste lid *te handhaven indien* dit kennelijk in strijd zou zijn met de openbare orde van de lidstaat waar om handhaving is verzocht.

Amendement

5. De aangezochte autoriteit *handhaaft* besluiten op grond van het eerste lid, *tenzij deze redelijke gronden kan aanvoeren aan de nationale mededingingsautoriteiten waaruit blijkt dat* dit kennelijk in strijd zou zijn met de openbare orde van de lidstaat waar om handhaving is verzocht.

Amendement 29

Voorstel voor een richtlijn Artikel 26 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 26 bis

Kostenverdeling tussen nationale mededingingsautoriteiten

De lidstaten zien erop toe dat de verzoekende autoriteit, op verzoek van de aangezochte autoriteit:

a) *met betrekking tot maatregelen op grond van de artikelen 23 en 24, alle redelijke extra kosten draagt, met inbegrip van de vertalingen en administratieve kosten;*

b) *met betrekking tot overeenkomstig artikel 25 ondernomen stappen, de aangezochte autoriteit toestaat alle redelijke administratieve kosten te verhalen op een geïnde boete of dwangsom.*

Amendement 30

Voorstel voor een richtlijn Artikel 27 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De Commissie ziet erop toe dat de kennisgeving van de aanvang van de eerste formele onderzoeksmaatregel, zoals ontvangen van een nationale mededingingsautoriteit krachtens artikel 11, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1/2003, ter beschikking wordt gesteld van de mededingingsautoriteiten van de andere lidstaten binnen het European Competition Network System.

Amendement 31

Voorstel voor een richtlijn Artikel 29 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. Informatie die op basis van de bepalingen van deze richtlijn is verzameld, kan enkel worden gebruikt voor het doel waarvoor die was verzameld. Zij mag niet worden gebruikt als bewijs om natuurlijke personen sancties op te leggen.

1. Informatie die op basis van de bepalingen van deze richtlijn is verzameld, kan enkel worden gebruikt voor het doel waarvoor die was verzameld. Zij mag niet worden gebruikt als bewijs om natuurlijke personen sancties op te leggen. ***Wanneer de strafrechtelijke aansprakelijkheid van een persoon in het geding is, mag de***

mededingingsautoriteit gegevens uit het dossier over de zaak doorgeven aan de rechtbank of de openbare aanklager.

PROCEDURE VAN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Titel	Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot toekenning van bevoegdheden aan de mededingingsautoriteiten van de lidstaten voor een doeltreffendere handhaving en ter waarborging van de goede werking van de interne markt		
Document- en procedurenummers	COM(2017)0142 – C8-0119/2017 – 2017/0063(COD)		
Bevoegde commissie Datum bekendmaking	ECON 26.4.2017		
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	IMCO 26.4.2017		
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Eva Maydell 25.4.2017		
Behandeling in de commissie	4.9.2017	11.10.2017	20.11.2017
Datum goedkeuring	21.11.2017		
Uitslag eindstemming	+: -: 0:	34 0 1	
Bij de eindstemming aanwezige leden	Pascal Arimont, Dita Charanzová, Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Daniel Dalton, Nicola Danti, Dennis de Jong, Maria Grapini, Sergio Gutiérrez Prieto, Liisa Jaakonsaari, Philippe Juvin, Antonio López-Istúriz White, Eva Maydell, Marlene Mizzi, Nosheena Mobarik, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Jasenko Selimovic, Igor Šoltés, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Richard Sulík, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mylène Troszczynski, Mihai Țurcanu, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo		
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Kaja Kallas, Arndt Kohn		
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Heidi Hautala, Jaromír Štětina		

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

34	+
ALDE	Dita Charanzová, Kaja Kallas, Jasenko Selimovic
ECR	Daniel Dalton, Nosheena Mobarik, Richard Sulík, Anneleen Van Bossuyt
ENF	Mylène Troszczynski
GUE/NGL	Dennis de Jong
PPE	Pascal Arimont, Carlos Coelho, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Philippe Juvin, Antonio López-Istúriz White, Eva Maydell, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Jaromír Štětina, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mihai Țurcanu
S&D	Sergio Gaetano Cofferati, Nicola Danti, Maria Grapini, Sergio Gutiérrez Prieto, Liisa Jaakonsaari, Arndt Kohn, Marlene Mizzi, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Olga Sehnalová, Catherine Stihler
Verts/ALE	Heidi Hautala, Igor Šoltes
0	-
1	0
EFDD	Marco Zullo

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding